Curs 13

Grafuri euleriene și grafuri hamiltoniene. Colorarea grafurilor. Polinoame cromatice

21 decembrie 2018

Grafuri euleriene

Fie $G = (V, E)$ un graf neorientat.

- O cale euleriană este o cale care conține fiecare muchie a lui G o singură dată.
- Un ciclu eulerian este un ciclu care conține fiecare muchie a lui G o singură dată.
- G este graf eulerian dacă are un ciclu eulerian.

Exemple:

1. 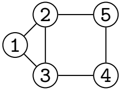

nu este graf eulerian (de ce?)
are calea euleriană `(2,5,4,3,1,2,3)`

2. 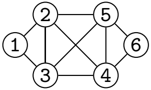

este graf eulerian:
`(2,3,1,2,4,5,3,2,5,6,4,3,2)` este ciclu eulerian

3. Orice graf ciclic C_n cu $n \geq 3$ este eulerian.
4. Nici un graf P_n cu $n \geq 2$ nu este eulerian.

Grafuri euleriene

Cum recunoaștem grafurile euleriene?

Teorema de caracterizare a grafurilor euleriene

Pentru un graf conex $G = (V, E)$, afirmațiile următoare sunt echivalente:

1. G este graf eulerian.
2. Fiecare nod al lui G are grad par.
3. Muchiile lui G pot fi partiționate în cicluri care nu au muchii în comun.

DEMONSTRAŢIA LUI $1 \Rightarrow 2$: Presupunem că

- ▷ G este Eulerian $\Leftrightarrow \exists$ un ciclu care conține toate muchiile lui G

De exemplu, $(v_1, v_3, v_4, v_1, v_2, v_6, v_1)$ este un ciclu al grafului

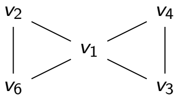

$\deg(v_2) = \deg(v_3) = \deg(v_4) = \deg(v_6) = 2$
$\deg(v_1) = 4$

Ori de câte ori ciclul eulerian intră în un nod v pe o muchie, trebuie să plece din acel nod pe altă muchie. Deoarece nici o muchie nu apare de 2 ori în ciclu, nr. de muchii incidente la v este par $\Rightarrow \deg(v)$ este par.

Grafuri euleriene

Demonstrație a Teoremei de Caracterizare (continuare)

DEMONSTRAŢIA LUI $2 \Rightarrow 3$: Presupunem că fiecare nod al lui G are grad par. Gândim inductiv după numărul de cicluri disjuncte ale lui G.

G nu are noduri de grad 1 $\Rightarrow$ G nu este arbore $\Rightarrow$ G are cel puțin un ciclu C_{n_1}.
Fie G' graful produs din G prin eliminarea muchiilor lui C_{n_1} $\Rightarrow$ toate nodurile lui G' au grad par $\Rightarrow$ se deduce recursiv că G' poate fi partiționat în cicluri disjuncte $C_{n_2}, \ldots, C_{n_k}$.

Rezultă că $C_{n_1}, C_{n_2}, \ldots, C_{n_k}$ este o partiție a lui G în cicluri (cu muchii) disjuncte.

DEMONSTRAŢIA LUI $3 \Rightarrow 1$: evident.

Detecția ciclurilor euleriene
Algoritmul lui Hierholzer

Se dă: un graf eulerian $G = (V, E)$

Sa caută un ciclu eulerian al lui G.

1. Se identifică un circuit R_1 al lui G și se marchează muchiile lui R_1. Fie $i = 1$.
2. Dacă R_i conține toate muchiile lui G, stop: R_i este Eulerian.
3. Dacă R_i nu conține toate muchiile lui G, fie v_i un nod al R_i incident la o muchie nemarcată e_i.
4. Se construiește un ciclu de muchii nemarcate Q_i, pornind de la nodul v_i de-a lungul muchiei e_i. Se marchează muchiile lui Q_i.
5. Se crează un ciclu nou R_{i+1} înlănțuind Q_i în R_i la nodul v_i.
6. Se incrementează i cu 1 și se revine la pasul (2).

Detecția ciclurilor euleriene
Algoritmul lui Hierholzer: exemplu ilustrat

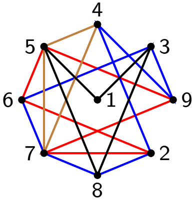

Cicluri:
$Q_1 = (3, 6, 7, 8, 2, 4, 9, 3)$
$Q_2 = (3, 8, 5, 1, 3)$
$Q_3 = (6, 2, 7, 9, 5, 6)$
$Q_4 = (4, 5, 7, 4)$

- Primele 2 cicluri au nodul comun 3 ⇒ ciclul $R_2 = (3, 8, 5, 1, 3, 6, 7, 8, 2, 4, 9, 3)$
- R_2 are nodul 6 în comun cu al 3-lea ciclu ⇒ ciclul $R_3 = (3, 8, 5, 1, 3, 6, 2, 7, 9, 5, 6, 7, 8, 2, 4, 9, 3)$
- R_3 are nodul 4 în comun cu a 4-lea ciclu ⇒ ciclul eulerian $R_4 = (3, 8, 5, 1, 3, 6, 2, 7, 9, 5, 6, 7, 8, 2, 4, 5, 7, 4, 9, 3)$

Detecția căilor euleriene

Întrebare: Cum detectăm dacă un graf conține o cale euleriană?

Detecția căilor euleriene

Întrebare: Cum detectăm dacă un graf conține o cale euleriană?

Răspuns: Se observă că:

- Un graf eulerian conține un o cale euleriană deoarece orice ciclu eulerian este și cale euleriană.
- **Există grafuri ne-euleriene care conțin căi euleriene.**

Detecția căilor euleriene

Întrebare: Cum detectăm dacă un graf conține o cale euleriană?

Răspuns: Se observă că:

- Un graf eulerian conține un o cale euleriană deoarece orice ciclu eulerian este și cale euleriană.
- **Există grafuri ne-euleriene care conțin căi euleriene.**

Observație

Un graf conex G conține o cale euleriană dacă și numai dacă are cel mult 2 noduri cu grad impar.

Grafuri hamiltoniene

Fie $G = (V, E)$ un graf neorientat.

- O cale hamiltoniană este o cale care conține fiecare nod a lui G o singură dată.
- Un ciclu hamiltonian este un ciclu care trece prin fiecare nod a lui G o singură dată.
- G este traversabil dacă conține o cale hamiltoniană.
- G este graf hamiltonian dacă are un ciclu hamiltonian.

Observații:

1. Toate grafurile hamiltoniene sunt traversabile.
2. Există grafuri traversable care nu sunt hamiltoniene; De exemplu, P_3.

Detecția grafurilor hamiltoniene

- Nu se cunosc condiții necesare și suficiente de caracterizare a grafurilor hamiltoniene.
- Se cunosc condiții suficiente pentru ca un graf să fie sau să nu fie hamiltonian:
    1. Teorema lui Dirac
    2. Teorema lui Dirac generalizată
    3. Teorema lui Chvátal și Erdös
    4. Teorema Goodman și Hedetniemi
    5. Teorema lui Duffus, Gould și Jacobson

    ...

Detecția grafurilor hamiltoniene
Teorema lui Dirac

Teorema lui Dirac

Fie G un graf simplu cu ordinul $n \geq 3$. Dacă $\delta(G) \geq n/2$ atunci G este hamiltonian.

DEMONSTRAȚIE. Presupunem că G satisface condițiile date, însă G nu este hamiltonian. Fie $P = (v_1, \ldots, v_p)$ o cale simplă în G de lungime maximală $\Rightarrow$ toți vecinii lui v_1 și ai lui v_p sunt în P. Deasemenea, v_1 și v_p au cel puțin $n/2$ vecini în P fiindcă $\delta(G) \geq n/2$.

Demonstrăm că $\exists j \in \{1, \ldots, p-1\}$ astfel încât $v_j \in N(v_p)$ și $v_{j+1} \in N(v_1)$. Dacă n-ar fi așa, atunci pentru fiecare vecin v_i de pe P al lui v_p (reținem că sunt $\geq n/2$ astfel de v_i), v_{i+1} **nu** este vecin al lui v_1. Ar rezulta că $\deg(v_1) \leq p - 1 - \frac{n}{2} < n - \frac{n}{2} = \frac{n}{2}$, contradicție cu faptul că $\delta(G) \geq n/2$. Deci, există un astfel de j, pentru care avem situația ilustrată în figura de mai jos:

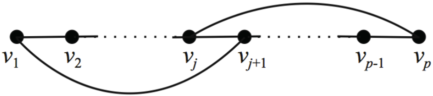

Detecția grafurilor hamiltoniene

Teorema lui Dirac (continuare)

Teorema lui Dirac

Fie G un graf simplu cu ordinul $n \geq 3$. Dacă $\delta(G) \geq n/2$ atunci G este hamiltonian.

DEMONSTRAŢIE. (CONTINUARE)

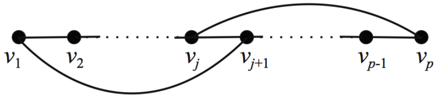

Fie C ciclul $v_1, v_2, \ldots, v_j, v_p, v_{p-1}, \ldots, v_{j+1}, v_1$. Presupunând că G nu este hamiltonian, există un nod al lui G care nu este în P.

- Se observă că, dacă $\delta(G) \geq n/2$ atunci G este conex.

$\Rightarrow$ G are un nod w care nu-i în P și este adiacent la un nod v_i din P. Dar atunci calea care pornește cu w, v_i și continuă în jurul ciclului C este mai lungă decât P, contradicție.

În concluzie G trebuie să fie graf hamiltonian. $\square$

Detecția grafurilor hamiltoniene

Alte criterii și noțiuni auxiliare

Teorema lui Dirac generalizată

Fie G un graf simplu cu ordinul $n \geq 3$. Dacă $\deg(x) + deg(y) \geq n$ pentru toate perechile de noduri neadiacente x, y, atunci G este hamiltonian.

Detecția grafurilor hamiltoniene

Alte criterii și noțiuni auxiliare

Teorema lui Dirac generalizată

Fie G un graf simplu cu ordinul $n \geq 3$. Dacă $\deg(x) + deg(y) \geq n$ pentru toate perechile de noduri neadiacente x, y, atunci G este hamiltonian.

O mulțime de noduri a unui graf G este independentă dacă nu conține noduri adiacente. Numărul de independență $\alpha(G)$ al unui graf G este mărimea cea mai mare posibilă a unei mulțimi independente a lui G.

Exemplu

Se consideră grafurile

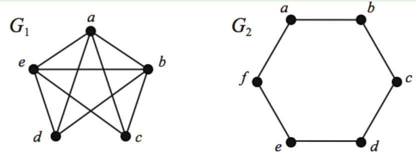

Cea mai mare mulțime independentă a lui G_1 este $\{c, d\}$, deci $\alpha(G_1) = 2$. Există 2 mulțimi independente cu mărimea 3 în G_2 : $\{a, c, e\}$ și $\{b, d, f\}$, și nici una cu mărimea 4, deci $\alpha(G_2) = 3$.

Detecția grafurilor hamiltoniene

Alte criterii și noțiuni auxiliare. Teorema lui Chvátal și Erdös

Conectivitatea $\kappa(G)$ unui graf G este este mărimea minimă a unei mulțimi de tăiere a lui G. Spunem că G este *k-conectat* dacă $k \leq \kappa(G)$.

Teoremă (Chvátal și Erdös, 1972)

Fie G un graf conectat cu ordinal $n \geq 3$, conectivitatea $\kappa(G)$, și numărul de independență $\alpha(G)$. Dacă $\kappa(G) \geq \alpha(G)$, atunci G este hamiltonian.

Exercițiu (Jocul icosian al lui Hamilton)

Să se arate că graful ilustrat în cercul de mai jos este hamiltonian.

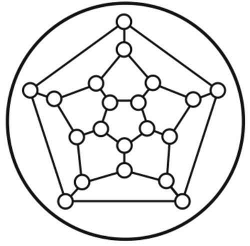

Detecția grafurilor hamiltoniene
Două definiții și trei grafuri speciale

- Date fiind două grafuri G și H, spunem că G este liber de H dacă G nu conține subgraful H.
- Dacă S este o colecție de grafuri, spunem că G este liber de S dacă G nu conține nici unul din grafurile lui S ca subgraf.

Trei grafuri speciale

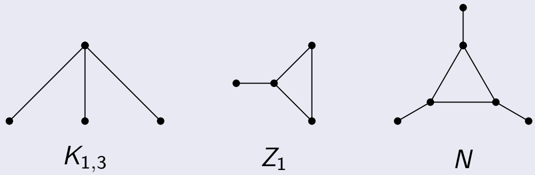

Detecția grafurilor hamiltoniene
Alte rezultate

Teoremă (Goodman și Hedetniemi, 1974)

Dacă G este un graf 2-conectat și liber de $\{K_{1,3}, Z_1\}$ atunci G este hamiltonian.

DEMONSTRAŢIE. Fie G un astfel de graf, și fie C un ciclu de lungime maximă în G. Deoarece G este 2-conectat, un astfel de ciclu C există. Demonstrăm că C este ciclu hamiltonian.
Dacă G nu ar fi hamiltonian, ar exista un nod v care nu este în C și care este adiacent la un nod w din C. Fie a și b succesorul și predecesorul imediat al lui w în ciclul C.

- Dacă $\{a, b\} \cap N(v) \neq \emptyset \Rightarrow \exists$ un ciclu mai lung decât $C \Rightarrow \{a, b\} \cap N(v) = \emptyset$.
- Dacă a, b nu sunt adiacente atunci subgraful indus de $\{w, v, a, b\}$ este $K_{1,3}$, contradicție cu ipoteza că G este liber de $K_{1,3} \Rightarrow ab$ trebuie să fie muchie în G. Însă în acest caz subgraful indus de $\{w, v, a, b\}$ este Z_1, contradicție cu ipoteza că G este liber de Z_1.

$\Rightarrow C$ este ciclu hamiltonian.

Detecția grafurilor hamiltoniene
Alte rezultate

Teoremă (Duffus, Gould și Jacobson, 1981)

Fie G un graf liber de $\{K_{1,3}, N\}$.

1. Dacă G este conectat atunci G este traversabil.
2. Dacă G este 2-conectat atunci G este hamiltonian.

Detecția grafurilor hamiltoniene
Alte rezultate

Teoremă (Duffus, Gould și Jacobson, 1981)

Fie G un graf liber de $\{K_{1,3}, N\}$.

1. Dacă G este conectat atunci G este traversabil.
2. Dacă G este 2-conectat atunci G este hamiltonian.

OBSERVAŢII.

- Ultimele 2 teoreme interzic ca graful $K_{1,3}$ să apară ca subgraf. De obicei, graful $K_{1,3}$ se numește *gheară*, și este un graf interzis să apară în numeroase teoreme din teoria grafurilor.

Problemă motivantă

Adi, Barbu, Călin, Dan, Eugen, Florin, Gelu și Ion sunt senatori ai unui stat, și fac parte din 7 comitete:

$C_1 = \{\text{Adi, Barbu, Călin}\}$, $C_2 = \{\text{Călin, Dan, Eugen}\}$,
$C_3 = \{\text{Dan,Florin}\}$, $C_4 = \{\text{Adi, Gelu}\}$, $C_5 = \{\text{Eugen, Ion}\}$,
$C_6 = \{\text{Eugen,Barbu,Gelu}\}$, $C_7 = \{\text{Ion, Călin, Florin}\}$.

Fiecare comitet trebuie să fixeze o oră la care să se întâlnească toți membrii săi.

Întrebare: Care este numărul minim de ore ce trebuiesc fixate pentru întâlniri, dacă se știe că nici un membru nu poate participa simultan la două întâlniri fixate la aceeași oră?

Răspuns la problema motivantă

Observații:

- Două comitete C_i și C_j nu se pot întâlni la aceeași oră dacă și numai dacă au un membru comun (adică $C_i \cap C_j = \emptyset$).

$\Rightarrow$ Putem considera graful neorientat G cu

  - noduri = comitetele $C_1, C_2, C_3, C_4, C_5, C_6, C_7$
  - muchii $\{C_i, C_j\}$ dacă C_i și C_j au un membru comun (adică $C_i \cap C_j \neq \emptyset$)
    $\Rightarrow$ muchiile
    $\{C_1, C_2\}, \{C_1, C_4\}, \{C_1, C_6\}, \{C_1, C_7\}, \{C_2, C_3\}, \{C_2, C_5\}, \{C_2, C_7\}, \{C_3, C_7\}, \{C_4, C_6\}, \{C_5, C_6\}, \{C_5, C_7\}$

- Colorăm fiecare nod C_i cu o culoare care reprezintă ora la care are loc întâlnirea comitetului C_i

  $\Rightarrow$ problema se poate reformula astfel: care este numărul minim de culori pentru nodurile lui G, astfel încât nici o muchie să nu aibă capetele colorate la fel?

Răspuns la problema motivantă

G :

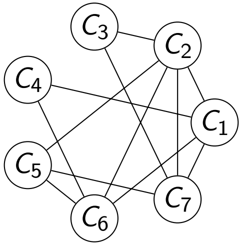

Definiție (colorare de noduri, număr cromatic)

O *k-colorare* a nodurilor unui graf $G = (V, E)$ este o funcție $K : V \to \{1, \ldots, k\}$ astfel încât $K(u) \neq K(v)$ dacă $(u, v) \in E$.
Numărul cromatic $\chi(G)$ al unui graf G este valoarea minimă a lui $k \in \mathbb{N}$ pt. care există o k-colorare a lui G.

Răspuns la problema motivantă

G :

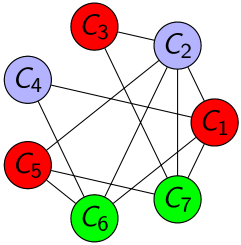

$K(C_1) = K(C_3) = K(C_5) = 1$

$K(C_2) = K(C_4) = 2$

$K(C_6) = K(C_7) = 3$

Definiție (colorare de noduri, număr cromatic)

O *k-colorare* a nodurilor unui graf $G = (V, E)$ este o funcție $K : V \to \{1, \ldots, k\}$ astfel încât $K(u) \neq K(v)$ dacă $(u, v) \in E$.
Numărul cromatic $\chi(G)$ al unui graf G este valoarea minimă a lui $k \in \mathbb{N}$ pt. care există o k-colorare a lui G.

Răspuns la problema motivantă

G :

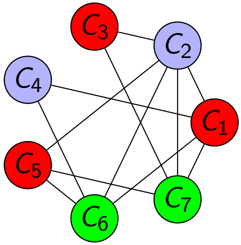

$K(C_1) = K(C_3) = K(C_5) = 1$

$K(C_2) = K(C_4) = 2$

$K(C_6) = K(C_7) = 3$

$\Rightarrow$ nr. minim de date este 3.
(sunt necesare 3 culori)

Definiție (colorare de noduri, număr cromatic)

O k-colorare a nodurilor unui graf $G = (V, E)$ este o funcție $K : V \to \{1, \ldots, k\}$ astfel încât $K(u) \neq K(v)$ dacă $(u, v) \in E$.
Numărul cromatic $\chi(G)$ al unui graf G este valoarea minimă a lui $k \in \mathbb{N}$ pt. care există o k-colorare a lui G.

Colorări de noduri
Polinoame cromatice

Calculul lui $\chi(G)$ este o problemă dificilă (NP-completă).

- Birkhoff ($\approx$ 1900) a descoperit o metodă de calcul al unui polinom $c_G(z)$ pentru orice graf G, numit polinomul cromatic al lui G, astfel încât
  - $c_G(k) =$ numărul de k-colorări ale nodurilor lui G

$\Rightarrow$ $\chi(G) =$ valoarea minimă a lui k pentru care $c_G(k) > 0$.

Colorări de noduri
Polinoame cromatice

Calculul lui $\chi(G)$ este o problemă dificilă (NP-completă).

- Birkhoff ($\approx$ 1900) a descoperit o metodă de calcul al unui polinom $c_G(z)$ pentru orice graf G, numit polinomul cromatic al lui G, astfel încât
  - $c_G(k) =$ numărul de k-colorări ale nodurilor lui G

$\Rightarrow$ $\chi(G) =$ valoarea minimă a lui k pentru care $c_G(k) > 0$.

Vom prezenta

1. formule simple de calcul al lui $c_G(z)$ pentru grafuri speciale G.
2. doi algoritmi recursivi de calcul al lui $c_G(z)$ pentru orice graf G.

Polinoame cromatice pentru grafuri speciale

1. Graful vid E_n: $v_1 \quad v_2 \quad \cdots \quad v_n$
   pentru fiecare nod, putem alege oricare din z culori:
   $\Rightarrow c_{E_n}(z) = z^n$ și $\chi(E_n) = 1$

Polinoame cromatice pentru grafuri speciale

1. Graful vid E_n: v_1 v_2 $\cdots$ v_n
   pentru fiecare nod, putem alege oricare din z culori:
   $\Rightarrow c_{E_n}(z) = z^n$ și $\chi(E_n) = 1$
2. Arbore T_n cu n noduri:
   - z opțiuni pentru culoarea rădăcinii
   - orice alt nod poate fi colorat cu orice culoare diferită ce cea a nodului părinte $\Rightarrow z - 1$ opțiuni pentru colorarea lui

   $\Rightarrow c_{T_n}(z) = z \cdot (z-1)^{n-1}$ și $\chi(T_n) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } n = 1, \\ 2 & \text{dacă } n > 1. \end{cases}$

Polinoame cromatice pentru grafuri speciale

1. Graful vid E_n: $v_1 \quad v_2 \quad \cdots \quad v_n$
   pentru fiecare nod, putem alege oricare din z culori:
   $\Rightarrow c_{E_n}(z) = z^n$ și $\chi(E_n) = 1$
2. Arbore T_n cu n noduri:
   - z opțiuni pentru culoarea rădăcinii
   - orice alt nod poate fi colorat cu orice culoare diferită ce cea a nodului părinte $\Rightarrow z - 1$ opțiuni pentru colorarea lui

   $$\Rightarrow c_{T_n}(z) = z \cdot (z-1)^{n-1} \text{ și } \chi(T_n) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } n = 1, \\ 2 & \text{dacă } n > 1. \end{cases}$$
3. Caz special: graful P_n (cale cu n noduri) este un arbore special cu n noduri: $v_1 - v_2 - \cdots - v_n$

   $$\Rightarrow c_{P_n}(z) = z \cdot (z-1)^{n-1} \text{ și } \chi(P_n) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } n = 1, \\ 2 & \text{dacă } n > 1. \end{cases}$$

Polinoame cromatice pentru grafuri speciale

1. Graful vid E_n: v_1 v_2 $\cdots$ v_n
   pentru fiecare nod, putem alege oricare din z culori:
   $\Rightarrow c_{E_n}(z) = z^n$ și $\chi(E_n) = 1$
2. Arbore T_n cu n noduri:
   - z opțiuni pentru culoarea rădăcinii
   - orice alt nod poate fi colorat cu orice culoare diferită ce cea a nodului părinte $\Rightarrow z-1$ opțiuni pentru colorarea lui

   $$\Rightarrow c_{T_n}(z) = z\cdot(z-1)^{n-1} \text{ și } \chi(T_n) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } n=1, \\ 2 & \text{dacă } n>1. \end{cases}$$
3. Caz special: graful P_n (cale cu n noduri) este un arbore special cu n noduri: $v_1 - v_2 - \cdots - v_n$

   $$\Rightarrow c_{P_n}(z) = z\cdot(z-1)^{n-1} \text{ și } \chi(P_n) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } n=1, \\ 2 & \text{dacă } n>1. \end{cases}$$
4. Graful complet K_n:
   $c_{K_n}(z) = z\cdot(z-1)\cdot\ldots\cdot(z-n+1)$ și $\chi(K_n) = n$.

Calculul polinoamelor cromatice

Operații speciale asupra unui graf

Fie $G = (V, E)$ un graf neorientat și $e = (x, y)$ o muchie din E

- $G - e$ este graful obținut din G prin eliminarea muchiei e
- G/e este graful obținut din G astfel:
    - Se înlocuiesc nodurile x și y cu un singur nod, care se învecinează cu vecinii lui x și ai lui y.

Exemplu

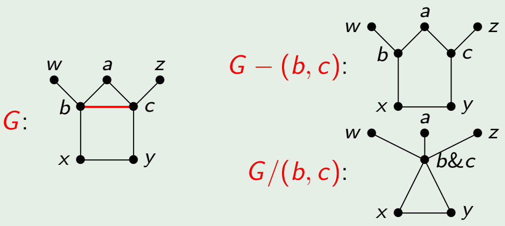

Calculul polinoamelor cromatice
Formule de calcul recursiv

Se observă că, pentru orice $e \in E$: $c_G(z) = c_{G-e}(z) - c_{G/e}(z)$
$\Rightarrow$ doi algoritmi de calcul recursiv al polinomului cromatic:

1. Se reduce G eliminând pe rând câte o muchie $e \in E$:
$$c_G(z) = c_{G-e}(z) - c_{G/e}(z)$$
până când se obțin grafuri speciale E_n sau T_n:
   - Cazuri de bază: $c_{E_n}(z) = z^n$ și $c_{T_n}(z) = z \cdot (z-1)^{n-1}$
2. Se extinde G adăugând pe rând muchii e care lipsesc din G:
$$c_G(z) = c_{\bar{G}}(z) + c_{\bar{G}/e}(z)$$
unde e este o muchie lipsă din G, și $\bar{G} = G + e$
   - Caz de bază: $c_{K_n}(z) = z \cdot (z-1) \cdot \ldots \cdot (z-n+1)$

Calculul polinomului cromatic prin reducere
Exemplu ilustrat

G :

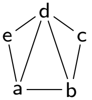

$c_G(z) = c_{G_1}(z) - c_{G_2}(z)$, unde

G_1:

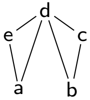

$c_{G_1}(z) = c_{G_{11}}(z) - c_{G_{12}}(z)$
unde $G_{11} = G_1 - (b, c)$
și $G_{12} = G_1/(b, c)$

G_2:

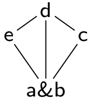

$c_{G_2}(z) = c_{G_{21}}(z) - c_{G_{22}}(z)$
unde $G_{21} = G_2 - (a\&b, c)$
și $G_{22} = G_2/(a\&b, c)$

Calcului polinomului cromatic prin reducere

Exemplu ilustrat

G :

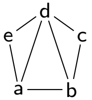

$c_G(z) = c_{G_1}(z) - c_{G_2}(z)$, unde

G_1:

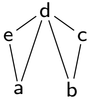

$c_{G_1}(z) = c_{G_{11}}(z) - c_{G_{12}}(z)$
unde $G_{11} = G_1 - (b, c)$
și $G_{12} = G_1/(b, c)$

G_2:

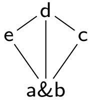

$c_{G_2}(z) = c_{G_{21}}(z) - c_{G_{22}}(z)$
unde $G_{21} = G_2 - (a\&b, c)$
și $G_{22} = G_2/(a\&b, c)$

G_{11}:

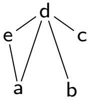

G_{12}:

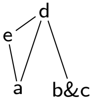

G_{21}:

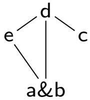

G_{22}:

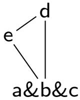

Grafurile următoare sunt izomorfe: $G_{12} \equiv G_{21}$ și $G_{22} = K_3$, deci:

$$c_G(z) = c_{G_{11}}(z) - 2 \cdot c_{G_{12}}(z) + \underbrace{z(z-1)(z-2)}_{c_{K_3}(z)}$$

Calculul polinomului cromatic prin reducere

Exemplu ilustrat (continuare)

$$c_G(z) = c_{G_{11}}(z) - 2 \cdot c_{G_{12}}(z) + z(z-1)(z-2)$$

G_{11}:

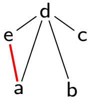

G_{12}:

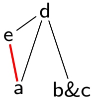

Se observă că

- $c_{G_{11}}(z) = c_{T_5}(z) - c_{T_4}(z) = z(z-1)^4 - z(z-1)^3$
- $c_{G_{12}}(z) = c_{T_4}(z) - c_{T_3}(z) = z(z-1)^3 - z(z-1^2)$

$$\begin{aligned} \Rightarrow c_G(z) = & z(z-1)^4 - z(z-1)^3 - 2(z(z-1)^3 - z(z-1)^2) \\ & + z(z-1)(z-2) \\ & = z^5 - 7\,z^4 + 18\,z^3 - 20\,z^2 + 8\,z \end{aligned}$$

Calculul polinomului cromatic prin extindere
Exemplu ilustrat

G :
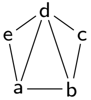

$c_G(z) = c_{G_1}(z) + c_{G_2}(z)$, unde

$G_1 = G + (c, e)$:
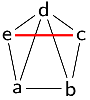

$G_2 = G_1/(c, e)$:
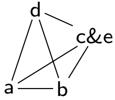

$c_{G_2}(z) = z(z-1)(z-2)(z-3)$ deoarece $G_2 \equiv K_4$, și

$c_{G_1}(z) = c_{G_{11}}(z) + c_{G_{12}}(z)$ unde G_{11} :
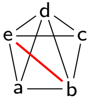

G_{12} :
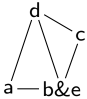

$$c_{G_{11}}(z) = c_{G_{111}}(z) + c_{G_{112}}(z) = c_{K_5}(z) + c_{K_4}(z)$$ unde

G_{111} :
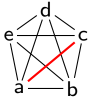

$G_{111} \equiv K_5$

G_{112} :
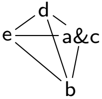

$G_{112} \equiv K_4$

Calculul polinomului cromatic prin extindere

Exemplu ilustrat (continuare)

$$
\begin{aligned}
c_G(z) &= c_{G_1}(z) + c_{G_2}(z) = (c_{G_{11}}(z) + c_{G_{12}}(z)) + c_{K_4}(z) \\
&= c_{K_5}(z) + c_{K_4}(z) + c_{G_{12}}(z) + c_{K_4}(z)
\end{aligned}
$$

unde G_{12} :

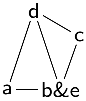

Calculul polinomului cromatic prin extindere

Exemplu ilustrat (continuare)

$$c_G(z) = c_{G_1}(z) + c_{G_2}(z) = (c_{G_{11}}(z) + c_{G_{12}}(z)) + c_{K_4}(z)$$
$$= c_{K_5}(z) + c_{K_4}(z) + c_{G_{12}}(z) + c_{K_4}(z)$$

unde G_{12} :

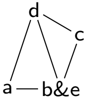

$c_{G_{12}}(z) = c_{G_{121}}(z) + c_{G_{122}}(z) = c_{K_4}(z) + c_{K_3}(z)$ unde

unde G_{121} :

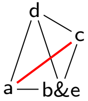

$G_{121} \equiv K_4$

unde G_{122} :

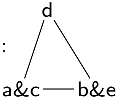

$G_{122} \equiv K_3$

Calculul polinomului cromatic prin extindere

Exemplu ilustrat (continuare)

$$c_G(z) = c_{G_1}(z) + c_{G_2}(z) = (c_{G_{11}}(z) + c_{G_{12}}(z)) + c_{K_4}(z)$$
$$= c_{K_5}(z) + c_{K_4}(z) + c_{G_{12}}(z) + c_{K_4}(z)$$

unde G_{12} :

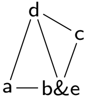

$c_{G_{12}}(z) = c_{G_{121}}(z) + c_{G_{122}}(z) = c_{K_4}(z) + c_{K_3}(z)$ unde

unde G_{121} :

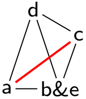

$G_{121} \equiv K_4$

unde G_{122} :

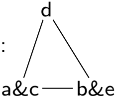

$G_{122} \equiv K_3$

$$\Rightarrow c_G(z) = c_{K_5}(z) + 3c_{K_4}(z) + c_{K_3}(z) = z^5 - 7\,z^4 + 18\,z^3 - 20\,z^2 + 8\,z$$

Proprietăți ale polinomului cromatic

Dacă $G = (V, E)$ este un graf neorientat cu n noduri și q muchii atunci polinomul cromatic $c_G(z)$ satisface condițiile următoare:

- Are gradul n.
- Coeficientul lui z^n este 1.
- Coeficienții săi au semne alternante.
- Termenul constant este 0.
- Coeficientul lui z^{n-1} este $-q$.

Exemplu

G :

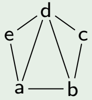

$n = 5, \ q = 7$

$c_G(z) = z^5 - 7\,z^4 + 18\,z^3 - 20\,z^2 + 8\,z$

Rezultate remarcabile
Hărți și grafuri planare

- Fiecare țară a unei hărți se reprezintă ca nod al unui graf
- Două noduri se conectează dacă și numai dacă țările respective au o graniță nebanală (mai mult decât un punct)

$\Rightarrow$ graf neorientat G_H corespunzător unei hărți H. De exemplu:

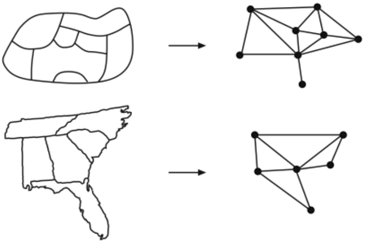

Rezultate remarcabile
Colorarea hărții cu 4 culori

Observații:

1. Un graf G este planar dacă poate fi redesenat astfel încât muchiile să nu i se intersecteze.
2. H este hartă dacă și numai dacă G_H este graf planar.

Țările unei hărți H pot fi colorate cu 4 culori, astfel încât să nu existe țări învecinate colorate la fel.

Rezultate remarcabile
Colorarea hărții cu 4 culori

Observații:

1. Un graf G este planar dacă poate fi redesenat astfel încât muchiile să nu i se intersecteze.
2. H este hartă dacă și numai dacă G_H este graf planar.

Țările unei hărți H pot fi colorate cu 4 culori, astfel încât să nu existe țări învecinate colorate la fel.

Rezultate remarcabile
Colorarea hărții cu 4 culori

Observații:

1. Un graf G este planar dacă poate fi redesenat astfel încât muchiile să nu i se intersecteze.
2. H este hartă dacă și numai dacă G_H este graf planar.

Țările unei hărți H pot fi colorate cu 4 culori, astfel încât să nu existe țări învecinate colorate la fel.

1. Una dintre cele mai faimoase teoreme din Teoria Grafurilor
   - Demonstrație extrem de lungă și complexă
   - Problemă propusă in 1858, rezolvată de-abia în 1976 (Appel & Haken)
   - Echivalentă cu faptul că graful planar G_H este 4-colorabil.

Rezultate remarcabile

Colorarea hărții cu 4 culori

Observații:

1. Un graf G este planar dacă poate fi redesenat astfel încât muchiile să nu i se intersecteze.
2. H este hartă dacă și numai dacă G_H este graf planar.

Țările unei hărți H pot fi colorate cu 4 culori, astfel încât să nu existe țări învecinate colorate la fel.

1. Una dintre cele mai faimoase teoreme din Teoria Grafurilor
   - Demonstrație extrem de lungă și complexă
   - Problemă propusă in 1858, rezolvată de-abia în 1976 (Appel & Haken)
   - Echivalentă cu faptul că graful planar G_H este 4-colorabil.
2. Teorema este echivalentă cu afirmația:

$$\chi(G) \leq 4 \text{ pentru orice graf planar } G.$$

Colorarea hărții cu 5 culori

Țările unei hărți H pot fi colorate cu 5 culori, astfel încât să nu existe țări învecinate colorate la fel. sau, echivalent: $\chi(G) \leq 5$ pentru orice graf planar G.

DEMONSTRAȚIE: Inducție după $n =$ numărul de noduri din G. Teorema este evidentă pt. $n \leq 5$, deci considerăm doar $n \geq 6$. $\delta(G) \leq 5$ datorită consecinței 4, deci G are un nod v cu $\deg(v) \leq 5$. Fie G' graful obținut prin eliminarea lui v din $G \Rightarrow G'$ are $n-1$ noduri, deci $\chi(G') \leq 5$ conform ipotezei inductive. Deci putem presupune că G' are o 5-colorare cu culorile 1,2,3,4,5.
CAZUL 1: $\deg(v) = d \leq 4$. Fie $v_1, \ldots, v_d$ vecinii lui v, cu culorile $c_1, \ldots, c_d$.

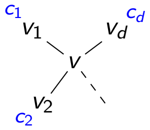

pentru nodul v putem alege orice culoare $c \in \{1,2,3,4,5\} - \{c_1, \ldots, c_d\}$
$\Rightarrow G$ este 5-colorabil.

Colorarea hărții cu 5 culori
Continuarea demonstrației

CAZUL 2: $\deg(v) = 5$, deci v are 5 vecini v_1, v_2, v_3, v_4, v_5 pe care-i presupunem colorați cu culorile c_1, c_2, c_3, c_4, c_5.

1. Dacă $\{c_1, c_2, c_3, c_4, c_5\} \neq \{1, 2, 3, 4, 5\}$, putem să-l colorăm pe v cu orice culoare $c \in \{1, 2, 3, 4, 5\} - \{c_1, c_2, c_3, c_4, c_5\}$ $\Rightarrow$ G este 5-colorabil.
2. Dacă $\{c_1, c_2, c_3, c_4, c_5\} = \{1, 2, 3, 4, 5\}$, putem presupune că $c_1 = 1, c_2 = 2, c_3, c_4 = 4, c_5 = 5$.

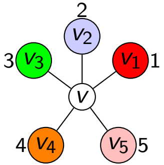

Idee de bază: Vom rearanja culorile lui G' pentru a face disponibilă o culoare pentru v.

Colorarea hărţii cu 5 culori

Continuarea demonstraţiei

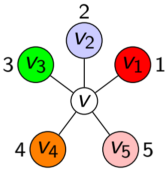

Considerăm toate nodurile lui G' care sunt colorate cu 1 (roşu) şi 3 (verde).
CAZUL 2.1. G' nu are nici o cale de la v_1 la v_3 colorată doar cu 1 şi 3.
Fie H subgraful lui G' care conţine toate căile ce pornesc din v_1 şi sunt colorate doar cu 1 (roşu) şi 3 (verde).

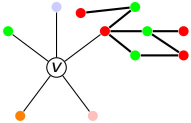

Colorarea hărții cu 5 culori
Continuarea demonstrației

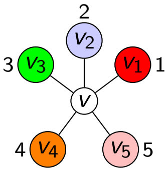

Considerăm toate nodurile lui G' care sunt colorate cu 1 (roșu) și 3 (verde).
CAZUL 2.1. G' nu are nici o cale de la v_1 la v_3 colorată doar cu 1 și 3.
Fie H subgraful lui G' care conține toate căile ce pornesc din v_1 și sunt colorate doar cu 1 (roșu) și 3 (verde).

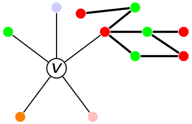

- $V[v_3] \cap V(H) = \emptyset$, adică nici v_3 și nici vecinii lui v_3 nu sunt noduri din H.

Colorarea hărții cu 5 culori

Continuarea demonstrației

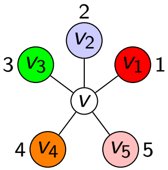

Considerăm toate nodurile lui G' care sunt colorate cu 1 (roșu) și 3 (verde).
CAZUL 2.1. G' nu are nici o cale de la v_1 la v_3 colorată doar cu 1 și 3.
Fie H subgraful lui G' care conține toate căile ce pornesc din v_1 și sunt colorate doar cu 1 (roșu) și 3 (verde).

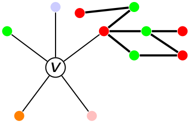

- $V[v_3] \cap V(H) = \emptyset$, adică nici v_3 și nici vecinii lui v_3 nu sunt noduri din H.
- Putem interschimba culorile 1 și 3 în H, iar apoi să atribuim culoarea 1 (roșu) lui $v \Rightarrow G$ este 5-colorabil.

Colorarea hărții cu 5 culori
Continuarea demonstrației

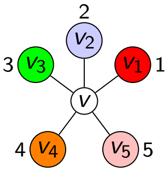

Considerăm toate nodurile lui G' care sunt colorate cu 1 (roșu) și 3 (verde).
CAZUL 2.1. G' nu are nici o cale de la v_1 la v_3 colorată doar cu 1 și 3.
Fie H subgraful lui G' care conține toate căile ce pornesc din v_1 și sunt colorate doar cu 1 (roșu) și 3 (verde).

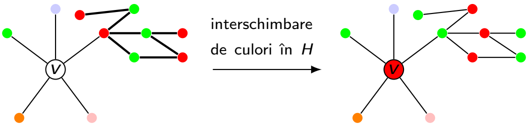

- $V[v_3] \cap V(H) = \emptyset$, adică nici v_3 și nici vecinii lui v_3 nu sunt noduri din H.
- Putem interschimba culorile 1 și 3 în H, iar apoi să atribuim culoarea 1 (roșu) lui $v \Rightarrow G$ este 5-colorabil.

Colorarea hărții cu 5 culori
Continuarea demonstrației

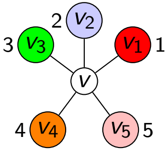

CAZUL 2.2. G' are o cale de la v_1 la v_3 colorată doar cu culorile 1 și cu 3 $\Rightarrow$ una din următoarele situații are loc:

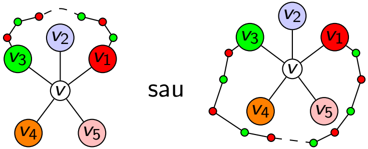

În ambele cazuri, nu poate exista o cale de la v_2 la v_4 colorată doar cu culorile 2 și 4 $\Rightarrow$ cazul 2.1 este aplicabil pentru nodurile v_2 și v_4 $\Rightarrow$ G este 5-colorabil și în cazul acesta.